

Корум-чурумну быжыглаары— бүгү улустун херээ

Совет Эвдлелини Коммунист партиязы бистин чуртвууса коммунист нитилелди тургузарынын өндүрүлүгү Программаны амдыралта боттандырышкан, нитилелдин бурнууга жогүдөинге шактык жүрүштүрүп турат, чууун-баанын херек үүлгөдигери ботдурбас, оларнын үнү келер дестерин үндөсүн-биле улустууларынын бүгү-ле хемчеглерин күштөдирип турат.

Улут-даа, биче-даа херек үүлгөдигерин улустууларынын айтыры масса чонун калбак киржилген чокка чедилешинин-биле шиттирлеттимес. Социалист нити чуртталганын корум-чуруму сагырында хей-нитинин калбак киржилгеннин бир хевири уаусуу дружиналарынын ажыл-чорудулгазын биле иергейлеттирер.

Тудуг, транспорт, бугуруга черлерине, колхозтарга, советтарга, өөрөдиге, албан черлеринге болгаш бажынар өргөдөлгөдигери улустуу дружиналарынын отрядтарын тургузар дугайында СЭКП ТК-нын 1959 чылдын марттын 2-де доктаалын күчөтүлүшкөн, бистин корум-чурумунун чууун-баанын иланга коммунистер, комсомолчулар болгаш профсоюздер кезигинери хей-нитинин корум-чурумун камгалаарына боттарынын дыштанар шактарын харам чокка чарыгдал турарлар.

СЭКП-нин Кызыл хоорому, улусту дружинанын хоорай штаны болгаш партия, профсоюз организациялары дружина ажылын кезигеринче угландыр чамдык хемчеглерин сөөктү үеде ач коруткан. Амгы үеде Кызыл хоорайнын 54 бугуруга база өөрөдиге черлеринде, албан организациаларга улусту дружинанын отрядтары ахылдан турган болгаш оларга 1800 хире дружиначылар киржин турат. Улусту дружина отрядтарынын ажылын 42 кизи составтыг хоорай штанын хун бурру башкарып турат. Штанын кезигинеринде колдууда-ла бугуруга директорлар, биче, албан черлеринин уауруучулары болгаш өөрөдиге черлеринин директорлары кирип турат. Оон ангыда хоорайнын тускайлыгында дружиназына 20 шаа автоажыл-агылар киржин турат. Олар хунун-не график баураа дежурныйлар турат.

Моон мурунда хунун-не кайы организация дежурныйлары, оу организацияга телефон-биле азы тускай бижик-биле дыналып турган. Ам дынадышык чокка организациалар доктааттыгын хунунде дежурныйлаашкыга боттары-ла үнүп турат апарганнар. Биче коллективтерин дружиначылары ай санында бирден хей өвөс катап дежурныйлар чурум ам бисте шугу доктааттыгын. Оон ангыда улусту дружинанын хоорай штанында хунун-не бир харымсалгалыг дежурный үнүп турат. Ол дежурный дружиначыларга ниструктажы берип, оларнын ажылын башкарып турат. Ол ышак хоорайнын тускайлыгында дружинанын шугу-биде хунун-не 1-2 автомашиналар, 5-10 дружиначылар дежурныйлаашкыга үнүп турат.

Боттарынын хулээгелерин ак-сеткилдиг күчөдүп, чангыс-даа хун графика үсейин, дежурныйлаашкыга үнүп, хоорайга корум-чуруму шыгыш тузуп, дежурныйлар турат колтирер бисте өвөс авет. Оларнын чийнеге моон ааанда коллективтерин кирип болур: көдө ажыл-агый

техникуму (директору эш Колесников, мында дружина отряднын командири эш Голубцова), олардан недела санында-ла 20 кизи айтыкан хунунде доктаамал дежурныйлар турат; механизация үчүлгөсүн (директору эш Шининин, дружина отряднын командири эш Бодиков) база недела санында 20 кизи чангыс-даа үзүктөлүшкөн чокка дежурныйлар турат. Сельэлектр (уауруучуу эш Ондар, дружина отряднын командири эш Лубоников), Күрүне банкызы (өргөдөкчиз эш Каложный, дружина отряднын командири эш Ешев), Кызыл элекстростанциясы (директору эш Асеев, дружина отряднын командири эш Верник) дөөн ышак, дыка хей коллективтер эки ахылдап турарлар.

Хей-нитинин корум-чурумун камгалаарынын херонге чонун калбаа-биле киржилген ам бистин хоорайыныста шугу чангыс болган: Коллектив бурзуу айнык кайы хунунде дежурныйларын калдык-даа сагындыгы чокка билер апарган.

Бистин дружина отрядтарынын шитилген, иланга Тыванык коллектив аксепциязынын 80 ажыл кизи составтыг дружина отряды (командири эш Сильченко) 1962 чылда 1800 кизи-шакты дежурныйлаан. Ол коллективтин дружиначызы эш Паршин, ителге органынын илел турган кеминг херекти үүлгөдигерин Яковлевти дежурныйлап турган үеинде туттук, хоорайнын ышак салбырына экпен берген. Ол шыгаш чижектерин хей-биле көргүзүп болур.

Бо бугу фактылар болза, хоорайнын дружиначылары хей-нитинин корум-чурумун сагырынын талазы-биле база социалист нити чуртталганын чуртуму уураа чоруктары баш бурнууга ботдоруузынын калып-биле биче өвөс чүдүлгөдигерин турарын көргүзүп турат. 1962 чылда улусту дружина отрядтарынын дружиначылары хей-нитинин корум-чурумунун 1241 уркерчилерин тутканын. Оларнын иштинде 1169 кизи биче хулдан херонге шиттирер, боттарынын херон арттирер. Биче хулдан херектер үүлгөдигерин өвөсөвейин турарынын бир кол чылдаганы чамдык албан организация, бугуруга черлеринин уауруучуларынын, партия, профсоюз, комсомол организацияларынын талазында масса чон ортузунга политик жидилгелиг ахылды четес чорудуп турарында хамаарып. Чижээ, чүгө «Кызыл тудуг» өргөдөлгөсү— 240, № 1 АТБ-дан—112. «Көдө тудуг» черинин тудуг-монтаж өргөдөлгөсү—65 кизи эзирик, элээр хей-нитинин корум-чурумун үрөснинде дружиначыларын күжү-биле дружина штанына чедиртирген турган. Воскресеньеде болгаш байрлар хунеринде графикан дашкаар немеле дежурныйлары база үндүрүп турат бис. Оон ангыда бо чылдын марттын 30-де хоорайнын тускайлыгында эки-турачы дружинанын шугу-биде бир рейдини өрттирген. Рейдге 217 кизи, 24 автомашиналар киришкен болгаш хундүкүнүн 12 шактан кезеженин 7 шакка чедир үргүчүлөөн. Рейдинин сорулгазы — автомашина чолдочуларынын, мотоциклистеринин, чада-тергежилеринн кудумчу шимчээшкенин шын сагырын мынаа-

ры турган. Рейдинин түдөлгөдиге кудумчу шимчээшкенин элээр хей хаждышкынынын илереткен болгаш элээр хей корум-чурум уркерчилерин туткан.

Хоорайнын улусту дружинанын штаны ай, квартал санында чыгып, бодуну кылдып чоруткан ахылдарын түшнөп, амдыралта болгулаан чаа-чаа чүдүлгөдигерин өрөнөп, чаа сорулга-ларын салып турат. Оон ангыда улусту дружинанын ажылын моон сөдгаар улам күштөдирер, дружиначыларын бот-идепкейин улам калдыр сорулга-биле бо чылдын өгөсине хоорайнын бүгү дружиначыларынын чөүлөд хуралын өрттирип, эң идеякелгил 72 дружиначыларын, дружина отрядтарынын командирлерин, штаб кезигинерин өрттект чүдүлгөдигеринде шаңагылаан.

Хоорайнын улусту дружинанын ажылында чамдык кылдыгын чүдүлгөдигерин ангыда бар четестерин маада демдегелее чугула. Чамдык коллективтер боттарынын дежурныйлар хунунде дружиначыларын үндүрбөй баргылаар, чок болза үндүрбө чүдүр кижилерин четге үндүрбөс болгаш ылагыр демдөе чокка үндүрүп турат. Оларнын санына музыка училищези (директору эш Панов), дааранга комбинаты (директору эш Григорьева), колбаса фабрикасы (директору эш Котосов) олар кирип турат. Индык чижектиг фактылар чамдык коллективтерде база бар. Оон ангыда база бир улуг четпес чүвө болза, дружина штанынын «Дружиначы» деп солуну өй-шаанда үнөйин турат. Эң илангы оон редактору эш Дмитриевский боду дружина штанынын кезигини эи-не харымсалга чок ахылдан турарын демдегелее чогуур.

Оон ангыда хоорайнын улусту дружинанын хоорай штанынын талазында дружина отрядтарынын командири эш Барыс Германович Лондонда экинчи-биле даштык херектер министрствозунга чугулашкан. Совет Эвдлелинге улуг хемчээшкелгил хоорайнын чорударынын калдык-даа хоруушканына чешчээржиринде ангы чазактын отылап турарын Хит ол беседата база катан демдегелен. Ол дугайын Пресс Ассоциациянын агенттедигин дипломаттыг тайылбырлачкымын дынадып турат.

Хоорайнын дашкаар үндүреринде дадалгаар деп сүмөни берген НАТО-нун эркен чылдын ноябрда шиттирени Англия сагыр ужурау деп, ГФР-нин даштык херектер министри Шредерини меделгелени-биле холбаштыр ГФР-нин эчинги-биле Хиттин чугулашканы ол.

ГДР-ДЕ

БЕРЛИН. (СЭТА). ГСЧП ТК ботгаш ГДР-нин Министрлер Чөүлөк ажылчын-тараачын инспекциянын тургузар деп шиттирени хулээр алган.

ГСЧП ТК-нын болгаш ГДР-ниң чаааынч дэрлал үндүрген доктаалында чугулап турары болза, ажылчын-тараачын инспекциянын (АТИ) социализмни калбаа-биле тургузарынын болгаш чонунч чогаалдыкыни инициативанын улам ыңай жогүдүлгөдигерин сорулгаарын боттандырынын эрге-ажыктарын барымдаалааш тургузуп турат. Партиянын болгаш чазактын шиттирлерин база директиваларын боттандыраары дөөн үргүлүгүнү контролонь организациястар, ажыл-агыйын планлазын болгаш уаурутурун сайырайтгай-жылдарына дуулаар. Курүне чурумун, а ол ышак курүнеңи хоойтуун быжыглаар сорулга инспекциянын мурунда тургустунган. Инспекция болза курүне болгаш ажыл-агый организацияларынын мурунда тургустунган сорулгаарын чедилешининг күчөдигер, частырыларын баш уауу сагындар болгаш оларын өй-шаанда чайладыр талазы-биле оларга дуулаар ужурау.

Ажылчын-тараачын инспекциянын комитетин тургускаан, ол комитет бодунуң ажылынч талазы-биле ГСЧП ТК-га болгаш ГДР-нин Министрлер Чөүлөккө отчеттуу болур. ГСЧП-нин VI съездинин, ГСЧП ТК-нын шиттирлерин, Улус палаталынын хойлуларын, Курүне чөүлөдигерин чарыктарын, ГДР-нин Министрлер Чөүлөккө шиттирлерин боттандыраары дөөн чангыс аай болгаш шиттиг контролонь хулээгелерин, а ол ышак АТИ-ниң чер-черде органынын уаурутурун Ажылчын-тараачын инспекциянын комитетинге дааска.

Ажылчын-тараачын инспекцияны ажыллап эгелээр-биле дорсан Курүне контролонь төк комиссияны ажыл-чорудулгазын соксадыр болгаш ону дүжүрө.

РСФСР-ниң алдарлыг артизи, драматург В. К. Көк-оол Кызылдың Пионерлер бажынында бо-ла чедө бээр. Ол боду—Кызыл хоорайнын пионер организациязынын хундүлүг пионери.

Фото Г. Сиротинни.

Совет улустун акы-дунма деткимчези-биле

БЕРЛИН. СЭТА-нын корреспонденттары В. Селиверстовтун дамытып турары бола:

Фашизмден немец улусту Совет Армиянын доктаанын 18 чыл өй-биле холбаштыр ГДР-ге өрттирген герман-совет найыралдык неделады доолаулан. Социализм тургузушкунуңга ак-сеткилдиг дузалачкымы дөөн, Совет Эвдлелинге республиканың ажылы чондарынын ханы өөрүп четтиришкенин көргүзүп болган хуралдар болгаш байырладыр чер болганга болуп өрткен.

Республиканын чүгө найымсалдына бенин болган байыралдын хемчеглеринге 150 муң берлинглер киришкен. ГДР-де совет элчин черлеринин ахылдачылары-биле, Германияда бөдүк совет шериглерин шериг албанылары-биле чонун хей санын ужуражышынын герман-совет найыралдык неделадында болгулаан. ССРЭ-нин Дөдө Сөвдинин Националдар Сөвдинин

дарганы Я. В. Пейвге баштакты совет-герман найыралдын болгаш культурулуг харылза Нитилелинин төлөөдери чуртун улусту болгаш көдө ажыл-агый районнарына чоруп турган үеинде оларын чылмы-биле хулээр алган.

Молад ССР-нин «Жок» деп улусту таныш аксепциянын көргөсөн концертти улуг чедилешининг болуп өрткен. Кинотеатрларда кижилер-де долу. Англин болгаш Андро Торндайктын чогадып тургусканы «Орус хуугазы» деп фильмин кино театрларга үндүрүп көргөсөн.

Герман-совет найыралдын нитилелинде ам 3 миллион кезигинер санатынын турат. «Герман-совет найыралдык ады» деп хундүлгөдигер атты чедип алган 6800 бригадалар болгаш коллективтер, совет дуржулганын өөрөйи талазы-биле 4500 бөдүмнөр ГДР-нин бугуруга-гелеринде ахылдап турат. Совет чарыкталыларынын дуржулганын нестерик чорук бир миллиард марка хире камналган алыр арканы республиканын улус ажыл-агыйынга берген.

Октябрь 7-ин аттыг көдө ажыл-агый бугуруга кооперативинин кезигини, ГДР-ниң Улус палатанын депутаты Эльза Мерке ГДР-ниң хилматаларынын бо хунерде бодалын, сагыш-сеткилин СЭТА-нын корреспондентини-биле беседаныга илергейткен. Кооперативчи ийи өөрүчүе кирген бистин республиканын тараачылары чыл келген тулуун-на улам бедик түндөлгөдигерин чедип ап, бистин тайбынга ынакшык кийр ахылчын-тараачын чаааааа социализмни чедилешининг тургузуп турарына аас-кежиктиг мен. Бо бугууну совет улустун акы-дунма дузалачкымынын, совет ахылчын-наарнын болгаш колхозчуларын чыгган байлак дуржулганын ажыл-лап турарынын ачызында чедип алган бис.

Солунуң алдарлыг ою

ГАВАНА. (СЭТА). Чуртун аң улуг солунарынын бирөөн «Нотисас де ой» солунун 25 чыл өнүкүбэ улус калбаа-биле демдегелет турат. Докалтангын ортузуун бүгү-ле бултарында — организациалардан болгаш солунунг жомукчулардан болгаш даштыкыдан — социалист чурттарынын солунарында, ажылын болгаш коммунист солунардан көөп турар байыр чедирген телеграммалар үзүктөлбөй турар.

«Нотисас де ой» 25 чыл оюна байрлап өрттиргери-биле хей-хей солунардан төлөөр Гаванада четкаар келген. Оларнын аралында «Праваданын», «Руда правонун», «Нейсе дейчандынын» болгаш өскө-даа солунарын редколлегия кезигинери бар.

Майын 16-ла ол солунун байырлап номерин 40 арнынарыг кылдыр, кызыл бутук-биле парач үндүрген. Бирги арнында — «Нотисас де ой» бирги номерин номчуп турар ажылчын чурту. Кубанын револютуг четпектиг күштеринин министри Рауль Кастроун солунга чоруткан байыры ийги арнынн бурун долган. Улустун эрге-ажыктарын камгалаарына солунун улуг ужуу-дузанын байыр чедирешкенинде онзаап демдегелет турат. «Нотисас де ой» редактору Блас Рока солунун 25 чыл оюнга холбаштырган чүл бижээ.

Солунун мурундагы редактору, ам аграр реформанын национал нитилелдин президентин Карлос Рафаэль Родригес революциянын тилелгезинин соонда солунун ролунуң дугайын бижээ.

Байрлал номеринин арнынры солунун дугунаашкынын ялазы-бур үе-чалдарында ук солунун ажыл-чорудулгазын көргүзүп турар чуруктар-биле додуган.

Солунун түнел арнында холдарын быжык туушкаш, өрү калдыр алган Фидель Кастро биле Никита Сергеевич Хрущевти улуг чурту парлан. Чуртун ааанда мындык сөстөрн бижээ: «Куба—ССР—мөңгө найырл!» Ол арин куба болгаш совет улустарын бузуубас быжыг найырлын илеретип турат.

«Нотисас де ой» редактору Блас Рока солунун 25 чыл оюнга холбаштырган чүл бижээ.

Солунун мурундагы редактору, ам аграр реформанын национал нитилелдин президентин Карлос Рафаэль Родригес революциянын тилелгезинин соонда солунун ролунуң дугайын бижээ.

Байрлал номеринин арнынры солунун дугунаашкынын ялазы-бур үе-чалдарында ук солунун ажыл-чорудулгазын көргүзүп турар чуруктар-биле додуган.

Солунун түнел арнында холдарын быжык туушкаш, өрү калдыр алган Фидель Кастро биле Никита Сергеевич Хрущевти улуг чурту парлан. Чуртун ааанда мындык сөстөрн бижээ: «Куба—ССР—мөңгө найырл!» Ол арин куба болгаш совет улустарын бузуубас быжыг найырлын илеретип турат.

ДИКТАТОРЛАРЫН СУЛУЧЭЭЗИ

БЮРОСЕЛЬ. (СЭТА). Испанияны болгаш Португалияны диктаторлары—Франконуң болгаш Салазарын испан-португалык кызыгарынын чогууда Мерида хоорайга болган чугулажышынын доолаулан.

Солунарын дыналып турары-биле алырга, ийи диктаторларын ужуражышынын дугайында түнел дынадыкта оларын «оңа чешчээржип, эп-сеткил каттыштыр турар» дугайын чугулап турар.

Редактор Д. Б. БАЙЫР-ООЛ.

КЕНИЯ

(Тайылбыр)

Май 18-тен 26-га чедир Кениянын парламентиинге болгаш черлерин бот эрге-чарыгаларына сонгула чоруп турат.

Кения—Великобританиянын Чөн Африкада ажелен чери. Оң девискээри—583 муң дербелчин-километр. Чонууну саны—8.676 муң кизи. Кыялуу, масея, луо, камба, галла, сомали деп аймак уаустар чурттап турат. Административтиг төвү—Найроби хоорай.

оңа байлалды тургузуп, калдык-дошкун, дөрия үүлгөдигерин ар-газы-биле хосталгалыг шимчээшкени боой тударын оралдажып турат. Муң-муң африканнар өлүргөн. Кениянын африканнарнын эвдлелинин ажыл-чорудулгазын хорон турган. Мынаа-даа 1961 чылда англичаннар хоойлууду чөүлөдигерин соңгуудан чорудар ужурга таварышкан. Ол сонгууда Кениянын африка национал эвдлели тилээ.

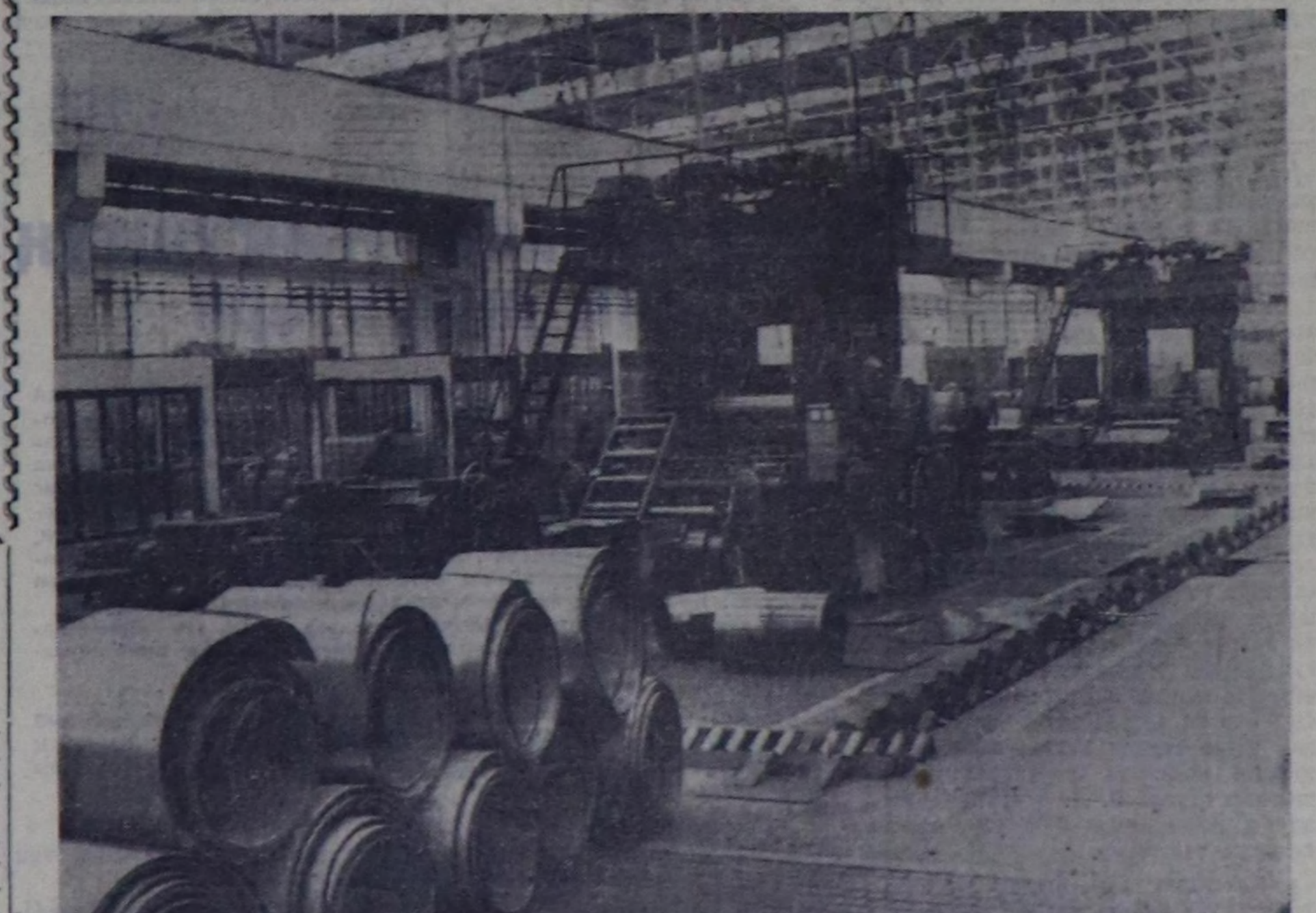
Кения—коштак жогүдөдигер аграрлыг чурт. Оон дашкаар үндүр чугуунуң 90 хуу хирези көдө ажыл-агый продуктулары (кофе, сизаль, чай) болуп турат. Экономиканын өскө-даа адырларындыгымы ышак, көдө ажыл-агый бугуруга-гезинде кол турарынын база-ла көжүп келген европейжер, даштык компаниялар, колдуунда англи компаниялар ажелен турат. Чуртун ажыл-агыйында улуг рольду мээ ажылы ойноп турат.

Чурт өскө-хала, минерал дустар болгаш өскө-хала казар байлактар-биле бай. Чөс-хала руда тымыкты «Макадер ньяза майна» деп англи компания, дусту болгаш соданы англи «Магади сода компания» холга бүртү алган. Ахылдап кылдыр үлөшүр коштак хөгжөсөн.

Англичаннар Кенияны XIX чылдын төнүгүндө ажелен алганнар. Англи хаанын томуйлаан губернатор чурту башкарып турат. Чуртун девискээринде англи шериг базалары тургустунган. Оларнын бирээзи Момбаса НАТО-нун шеридай базанын холга турар.

Делегейин ийги дайынын соонда колонизализмге уауу демест Кенияга калбарган. Национал-хосталгалыг шимчээшкенин масса политиктиг организация—Кениянын африканнар эвдлели баштаан.

1952 чылда англичаннар Кенияга

Югославиянын Федеративтиг Социалистг Республикасы. Сөвоино хоорайнын (Сербия) металлургия бугуругалеринин прокатчиктери эртен чылын 24 муң тонна металлды бугуруп үндүргөн. Бо чылын олар продукцияны 4 муң тоннага немей бугураар. ЧУРУКТА: бугуругениң цегинае.

на металлды бугуруп үндүргөн. Бо чылын олар продукцияны 4 муң тоннага немей бугураар. ЧУРУКТА: бугуругениң цегинае.

Кинотеатрларга

МАЙ 19-ТА

«НАЙЫРАЛ»: «Шериг чажыды» 9.30, 11.10. «Хууда бирги чер» 12.50, 2.30. «Хаан уруглары» 4.10, 6, 8, 10 шактарда. Кинохроника залында: «Петя Симеонти ак-көн пөсөң дилгирин», «Чалык назыннын макеминде» 12, 1, 2 шактарда. Кинохроника залында уругларын кирери хостуг.

«КАА-ХЕМ»: «Эни-турочылар» эртенгиңи 9.15, «Павел Корчагин» 11.15, 1.15, «Симлеге болган ынакшыл» — 1-ги серия 3.15, 7.15, 2-ги серия 5.15, «Мээң чонуму хостанар», «Лубиктын өг-бүдөинин амдыралындан», «Симлеге болган ынакшыл» (2-ги серия) 9.15 шактарда.

«ЕНИСЕЙ»: Мультипликациялар 10.30. «Мичман Пания» 12.30, «Маргылааның дөзү» 2.30, 5.30, 6.30, «Бужар бак хойлу», «Маргылааның дөзү» 8.30 шактарда.

МАЙ 20-ДЕ

«НАЙЫРАЛ»: «Степан Мольчуков» 10, 12, «Илереттинген болчаг» 2, 4, 6, 8, 10 шактарда.

«ВОСТОК»: «Маргылааның дөзү» 11.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Бронепоезд «Потемкин» 11.15, 1.15, «Хаан уруглары» 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

«ЕНИСЕЙ»: «Чангы ады» — «Виктория» 2.30, 4.30, 8.30, «Катап эгелен амдырал» 6.30 шактарда.

ЧУСТЕРНИН КАДЫРЛЫРЫ

Бистин мөчү сөөктеринис аразында чүстөр-биле кончуп эпит тутчуп харымзалшкан.

Мынаажок чамдык таварылгаларда сөөктөр тулушкан эвинден чайлап, чүстүң хевири үрөлдү, өскерди бөзрин кадырлы берген дээр.

Хенертен эпчок шимчээшкениден ийиле, хол, бутче бир чүвө-биле халканды, кижинин каймы-даа чүстөрден кадырлы бергени бөзүп болур. Холдун кадырлы бергелери кайы хей.

Кадырлы, бертинген таварылгаларда чүгө сөөктөр эвинден уштуна бээр өвөс, чүс хавы болза алгып, часты берип болур. Ол ышак чүстү быжыглаан сиңирлер болгаш шыгын эъттер база бола үстү берген болгулаар. Чамдыкта сөөктөр кадырлыг сайы берген-даа болур.

Индык бертаткер аймылдыг, ычынганш ону чүгө эмчиге эмнедери эргежок чугула.

Кизи барын ужуп чыда, камгаланы аарак, холун бурунгар улуг чанычче сунушкан, чер даанып көөп дүшкөп, бо-ла өштү уштуна берген болур таварылгалар дык хей. Хүрөш азы чогуу үеинде холдан хенертен шилептерге база өжүп уштуна берип болур.

Черле бертинген кизи боу ийиле эмчи өвөс эш-өргүге издилыглан мөчүзүн өрттири аймылдыг.

Сөөк шыгын, азы кадырлыг бе дөрия эмчи өвөс кизи төдөдөрү берге, а даал оралдажыр чорук бертинген кижинин кадыныга улуг хораны чедирип болур.

Уштуган өжүнү өскө бертинилер-биле бир дөмей, нококаны-биле сыйкырын тургаш, бертинген черин билиместедиң алгаш азы аарыг кижини ам күжү-биле кезек каа албадан уулууп тургаш шыгын эъттерин сузаралып алганын соонда ам өвчине кижирер.

Сөөктөр эвинче килдирт дөдөл кире бөзрин аарыг кизи безил өндөвөс. Кадырлыг сөөктөрн эвинче кирип каарындан ангыда каш хонук иштинде шарыгыг тургаары албан.

Бир өвөс сөөктөрн эвинче киргеш, шарыны ийиле чүгө 2—3 хонук шарааш кезиптер болза, өжүр катан уштугаш, оон соонда бичин-ле эпчок таварылгаларда уштунуп чоругуу чалчал аллар. Ичкан чүгө кезип эмчир апарар.

Өжүр уштугарын бодарга шектен кадырлы бөзри кончуп өвөс. Шенектен кадырлыг таварылгаларда эмчи өвөс кижинин оң-биле оралдажыры кончуп озадыл, чүгө дөргө, ол чүстүн чогуунда улуг хан дамырлары болгаш нервилер эртин турат. Кадырлыг шенекти эпчок элтээр болза, хол эзобестен, ара када берип болур.

Хол салаалары кадырлыганды эргеж аарып, чүстери шимчегип

хевирин ышкымылар. Салаазын кадыры алган кижилер улуска кийр тырттарын оралдажыр чорук, оң аарырын улам дөндөдиринден өскө ажык чок. Ону чүгө кезер эмчи өдөр ужурау.

Бут кадырлыганы ол дораншын танып эдери кончуп берге, а ону өткен соонда гипс-биле чактыштыары чугула.

Оон ийи чүс булчуп болур. Булчук дөргө, сөөктөрн чүс тургузуп, ужурашкан төнчүлөрн эвинден долау-биле өвөс үе бөзрин мыча дээр. Булчукту чүгө ренгетке чуртун тырттыр тургаш ылад билеп ап болур. Булчукту база чүгө эмчи өдөр ужурау. Ол бир оңа шынарлыг; булчакан сөөктүн сыймайы барганы кончуп өвөс, а шыгын таварылгалда кезер эмчи булчукту-ла, шыгын сөөктү-даа өвчине килрип, ону херек хуусаа иштинге чактыштып каар.

РЕСПУБЛИКАНЫН САНИТАР-ЧЫРЫДЫШКЫН БАЖЫНЫ.

Сөөктөр эвинче килдирт дөдөл кире бөзрин аарыг кизи безил өндөвөс. Кадырлыг сөөктөрн эвинче кирип каарындан ангыда каш хонук иштинде шарыгыг тургаары албан.

Бир өвөс сөөктөрн эвинче киргеш, шарыны ийиле чүгө 2—3 хонук шарааш кезиптер болза, өжүр катан уштугаш, оон соонда бичин-ле эпчок таварылгаларда уштунуп чоругуу чалчал аллар. Ичкан чүгө кезип эмчир апарар.

Өжүр уштугарын бодарга шектен кадырлы бөзри кончуп өвөс. Шенектен кадырлыг таварылгаларда эмчи өвөс кижинин оң-биле оралдажыры кончуп озадыл, чүгө дөргө, ол чүстүн чогуунда улуг хан дамырлары болгаш нервилер эртин турат. Кадырлыг шенекти эпчок элтээр болза, хол эзобестен, ара када берип болур.

Хол салаалары кадырлыганды эргеж аарып, чүстери шимчегип

РЕДАКЦИЈАНЫН АДРЕЗИ: Кызыл, Шетинкин-Кравченко кудумчуу бажын № 3. ТЕЛЕФОНАРЫ: редакторун 24-63, редакторун оракачкызынын 35-24, пропаганда килдизинин 23—54, харымсалгалыг секретарынын болгаш харымсалгалыг дежурныйын 23-35, көдө ажыл-болгаш культуура-амырлар килдизинин 22-64, бугуругалеринин 31-75, корректорларын 21-47, харымсалгалыг дежурныйын 23-54, Солун үлөтүр болгаш транспорт агый килдизинин 37-13, иштик информация килдизинин 20-60, чага болгаш совет тургузуу килдизинин 21-27.